

Uitvoeringsprogramma Speeltuinverenigingen.

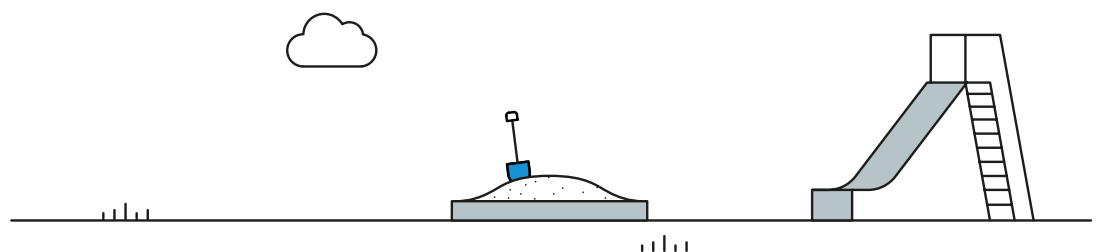
**Gemeente
Rotterdam**

Inhoud

1	Inleiding.	3
2	Van visie naar uitvoering.	5
	Doelstelling 1: De vitaliteit van de speeltuinverenigingen blijft in stand en wordt zo mogelijk vergroot.	7
3	Vitale speeltuinvereniging.	8
	3.1 Organisatie, goed bestuur en versterking financiële functie	9
	3.2 Meer vrijwilligers voor de speeltuin	9
	3.3 Veilig, gezond en positief klimaat	11
4	Toekomstperspectief niet vitale speeltuinvereniging.	12
	Doelstelling 2: Speeltuinverenigingen ontwikkelen zich tot toekomstbestendige speeltuinen.	15
5	Ruimere openstelling.	16
	5.1 Verruiming van openingstijden	17
	5.2 Weekendopenstelling	17
	5.3 Inzet sociale media	18
	5.4 Toegankelijkheid - Samen spelen door kinderen met en zonder beperking	18
	5.5 Herinrichting en flexibele inrichting van speeltuinen	18
6	Intensiever gebruik van de speeltuin.	20
	6.1 Speeltuin als brede ontmoetingsplek in de buurt	21
	6.2 Speeltuin als multifunctionele sport- en speelplek	22
	6.3 Groene speeltuin	22
7	Financieel kader.	24
8	Verder traject.	26
	Bijlage 1. Overzicht acties.	28

Inleiding.

In juli 2020 is het Actieprogramma Speeltuinverenigingen vastgesteld. Dit actieprogramma is vastgelegd in de notitie "Speeltuinen, een stap naar de toekomst". Het bevat de ambitie en richting voor het speeltuinenbeleid voor de komende jaren. Het actieprogramma roept de speeltuinverenigingen op tot vernieuwing om zich te ontwikkelen tot toekomstbestendige speeltuinen.

Door de fysieke en sociale ontwikkeling van de stad hebben de speeltuinverenigingen niet meer de vanzelfsprekende sterke positie in de buurt als voorheen. De wensen van ouders en kinderen zijn veranderd. Kinderen hebben behoefte aan een uitdagende speelomgeving. Ouders willen best vrijwilligerswerk doen, maar niet meer iedere week op vaste tijden.

Ouders en kinderen vinden het vervelend om voor een dicht hek van een speeltuin te staan. Wij willen dat speeltuinverenigingen zich meer openstellen en voor iedereen toegankelijk zijn. Dat vraagt om speeltuinen die op ruimere tijden geopend zijn en intensief gebruikt worden vanuit de wijk.

Een intensiever gebruik van speeltuinen is mogelijk door vernieuwing naar open speeltuinen met een breed aanbod op het gebied van sport, spel en bewegen. Combineren van functies en samenwerken om de ruimte optimaal te benutten. Speeltuinen pakken hun rol als partners in de wijk voor bewoners en organisaties met een gevarieerde, gezamenlijke programmering.

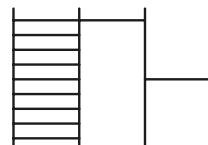
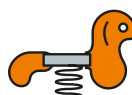
Het actieprogramma biedt een perspectief aan de speeltuinverenigingen waardoor spelen door kinderen weer een stevige positie in de wijken krijgt. Het is aan de speeltuinen zelf om de vitaliteit te versterken en de omslag te maken naar een toekomstbestendige speeltuin. Wij ondersteunen de speeltuinen bij de vernieuwingen en bij het vitaal houden van de speeltuinvereniging.

Met dit Uitvoeringsprogramma Speeltuinverenigingen geven wij concreet invulling aan onze ambitie en beschrijven wij welke acties wij de komende jaren met de speeltuinverenigingen en andere partners gaan ondernemen. De invulling van de acties werken wij samen uit. Maatwerk is hierbij nodig om recht te doen aan de diversiteit van het Rotterdamse speeltuinwerk.

Bij het uitvoeringsprogramma zijn de speeltuinverenigingen, Buurt- en Speeltuinwerk Rotterdam (BSW), NUSO (landelijke brancheorganisatie speeltuinen) en Rotterdam Sportsupport (SRS) betrokken. Wij hebben de gebiedscommissies, wijkraden en wijkcomités advies gevraagd over hun rol bij de uitwerking van het Uitvoeringsprogramma Speeltuinverenigingen. Wij hebben dankbaar gebruik gemaakt van de ontvangen opmerkingen en adviezen. Daarnaast wordt met het online matchingsplatform Zorgzaam010 (www.zorgzaam010.nl) de samenwerkingsmogelijkheden voor de ondersteuning en professionalisering van vrijwilligers (-organisaties) verkend.

**Van visie naar
uitvoering.**

Twee doelstellingen vormen de basis voor het uitvoeringsprogramma:

Doelstelling 1:

De vitaliteit van de speeltuinverenigingen blijft in stand en wordt zo mogelijk vergroot.

Voor een goed functionerende speeltuin is het nodig de basis op orde te hebben. Daarom is vitaliteit een belangrijke subsidievoorwaarde. Het bevorderen van vitaliteit behandelen wij in vier thema's:

- Meer vrijwilligers voor de speeltuin
- Organisatie, goed bestuur en versterking financiële functie
- Veilig, gezond en positief klimaat
- Wijkanalyse voor niet vitale speeltuinen

Doelstelling 2:

Speeltuinverenigingen ontwikkelen zich tot toekomstbestendige speeltuinen.

De ontwikkeling tot toekomstbestendige speeltuinen is uitgewerkt in een aantal thema's. De thema's dragen bij aan ruimere openstelling en intensiever gebruik van de speeltuin. Deze richtingen sluiten aan op de scenario's die in het Actieprogramma Speeltuinverenigingen zijn genoemd.

- Verruimde openingstijden speeltuinen
- Toegankelijkheid: samen spelen door kinderen met en zonder beperking
- Herinrichting en flexibele inrichting van speeltuinen
- Speeltuin als brede ontmoetingsplek in de buurt
- Speeltuin als multifunctionele sport- en speelplek
- Groene speeltuin

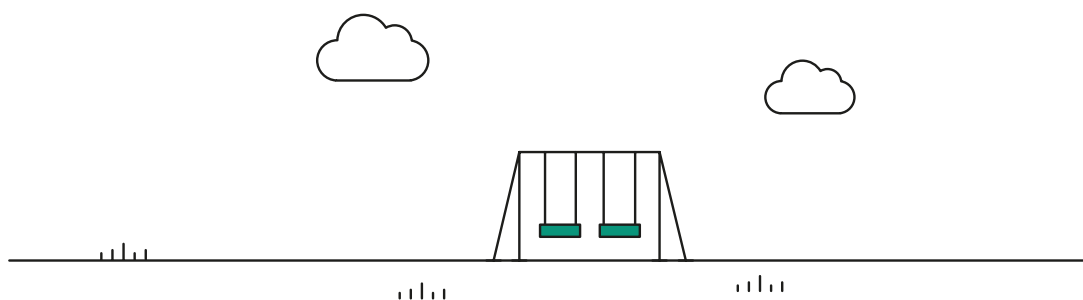
Om de uitvoering van het Uitvoeringsprogramma Speeltuinen vorm te geven zullen er in 2021 en 2022 twee verenigingsconsulenten worden aangesteld. Zij gaan de verschillende acties uit dit uitvoeringsprogramma in samenwerking met de speeltuinen en relevante partijen uitvoeren. We evalueren hun inzet na een jaar zodat we een gewogen besluit kunnen nemen of de (incidenteel gefinancierde) inzet structureel zal worden gemaakt.

Doelstelling 1:

De vitaliteit van de speeltuinverenigingen blijft in stand en wordt zo mogelijk vergroot.

**Vitale
speeltuinenvereniging.**

Vitale speeltuinverenigingen hebben hun organisatie op orde met voldoende vrijwilligers en een goed bestuur. De vrijwilligers en bestuursleden zijn geworteld in de wijk. De vereniging is financieel gezond. Gebouw en terrein zijn schoon, heel en veilig.

Speeltuinverenigingen zijn zelf verantwoordelijk voor de vitaliteit van de vereniging. Zij kunnen hierin samenwerken en samen optrekken. Wij kijken met de speeltuinverenigingen naar de mogelijkheden om de vitaliteit te vergroten.

De prioriteit ligt bij de thema's: een vernieuwde aanpak op het gebied van vrijwilligers, acties op het gebied van organisatie, goed bestuur en versterking van de financiële functie. Wij ondersteunen de speeltuinverenigingen op het gebied van deze bovenstaande thema's. Nadat de aanpak op deze thema's resultaten oplevert, worden de andere pijlers uitgewerkt en van acties voorzien.

3.1 Organisatie, goed bestuur en versterking financiële functie

Een vitale en toekomstbestendige speeltuinvereniging heeft wortels en draagvlak in de wijk. Dit komt bijvoorbeeld tot uiting in de samenstelling van bestuur en overige vrijwilligers, die een afspiegeling van de wijk zijn. Een goed bestuur van een speeltuinvereniging vormen is geen eenvoudige opgave. De statuten naleven, uitvoerende activiteiten organiseren, vernieuwing in gang zetten en oog hebben voor ieders kwaliteiten. Er is vraag naar modernisering van het verenigingsmodel voor speeltuinen waardoor het besturen van een speeltuin eenvoudiger en overzichtelijker wordt.

Goed beheer van de financiële middelen is belangrijk voor het behouden van de vitaliteit van de speeltuinvereniging. Het gaat niet alleen om het bijhouden van de boekhouding, maar ook om het aanvragen van subsidie, opstellen van de jaarlijkse begroting, zorgen voor voldoende reserves en verantwoording afleggen aan de leden. Speeltuinverenigingen beschikken over een eigen verenigingsgebouw. Onderhoud vergt financiële draagkracht en een meerjarig onderhoudsplan om het gebouw in goede conditie te houden.

Actie

De verenigingsconsulenten stellen een pakket voor deskundigheidsbevordering samen met gebruikmaking van de expertise van BSW, NUSO, Rotterdam Sportsupport en Zorgzaam010. Hiermee worden de verenigingen ondersteund op het gebied van goed bestuur, penningmeesterschap en modernisering van het verenigingsmodel.

3.2 Meer vrijwilligers voor de speeltuin

Een speeltuinvereniging is een vrijwilligersorganisatie. Het is een uitdaging en een vak apart om vrijwilligers te vinden en te behouden. Een vrijwilliger bij een speeltuinvereniging is verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken, maar kan ook een bestuursfunctie op zich nemen.

Afbeelding 1 Vitaliteitspijlers

Meer vrijwilligers

Vrijwilligers heb je nooit genoeg. Vrijwilligers moeten passen bij de vereniging en met plezier hun bijdrage leveren aan de speeltuin. De relatie tussen vrijwilliger en de speeltuinvereniging zien wij als een commitment waarin de speeltuinvereniging en de vrijwilligers zich kunnen ontwikkelen. Een goede werkwijze is het opstellen van een vrijwilligersplan met een duidelijke omschrijving van de vrijwilliger die wordt gezocht, de wederzijdse verwachtingen van de vrijwilliger en hoe de continuïteit van het vrijwilligersbeleid wordt bewaakt.

Behouden van vrijwilligers

Vrijwilligers komen in hun kracht door actieve betrokkenheid bij activiteiten, dagelijks onderhoud of toekomstvisie op de speeltuin. Vrijwilligers moeten de kans krijgen taken en rollen op te pakken die zij leuk vinden en waar zij goed in zijn. Een vrijwilliger die actief wordt betrokken door het bestuur kan bijvoorbeeld doorgroeien tot een toekomstig bestuurslid. Er dient een perspectief tot ontwikkeling te zijn voor de vrijwilligers en de beheerders dat aansluit bij hun ambities, zodat zij zich kunnen ontwikkelen in hun vaardigheden. Vrijwilligers blijven dan langer bij de vereniging betrokken.

Wisselend beeld

Uit overleg met de speeltuinverenigingen komt een verschillend beeld naar voren. Sommige speeltuinen beschikken over voldoende vrijwilligers, veel andere speeltuinen hebben een tekort aan vrijwilligers. Soms lukt het om vrijwilligers te vinden uit de leden van de speeltuinvereniging. Vaak worden sociale media ingezet voor een oproep voor nieuwe vrijwilligers. Veel speeltuinen geven aan dat er behoefte is aan verjonging.

Wij volgen de ontwikkelingen bij de speeltuinverenigingen en we delen goede voorbeelden met de andere speeltuinverenigingen. Daarnaast volgen wij maatschappelijke ontwikkelingen op het gebied van het vrijwilligersbeleid. Met het kinderwerk binnen Welzijn wordt er gekeken naar het opzetten van een gezamenlijke vrijwilligerspool. We onderzoeken hoe speeltuinen meer aan talentontwikkeling kunnen doen bijvoorbeeld via 'Open Badges' waarbij vrijwilligers hun vaardigheden ontwikkelen richting de arbeidsmarkt en onderwijs. Wij volgen ook de Maatschappelijke Diensttijd (MDT). Hierbij zetten jongeren van 14 tot en met 30 jaar zich vrijwillig in voor een ander met het doel zichzelf te ontwikkelen en nieuwe vaardigheden eigen te maken.

Acties

- Goede voorbeelden van speeltuinen die erin slagen voldoende vrijwilligers binnen te krijgen en te houden worden verzameld en actief gedeeld met andere speeltuinen ter inspiratie.
- De verenigingsconsulenten stellen een pakket voor deskundigheidsbevordering op samen met gebruikmaking van de expertise van BSW, NUSO, Rotterdam Sportsupport en Zorgzaam010 om speeltuinen te helpen bij het vinden en behouden van vrijwilligers.

Vrijwilligers van de toekomst

Jongeren zijn de vrijwilligers van de toekomst. Met het Wellant College, het Zadkine en het Albeda College verkennen wij de mogelijkheden tot meer samenwerking op het gebied van stages. Studenten kunnen verschillende vormen van stages uitvoeren bij de speeltuinverenigingen. Een goede stage kan ertoe leiden dat studenten als vrijwilliger bij de speeltuinvereniging betrokken blijven. Wij zien een aantal mogelijkheden voor ons wat betreft de stages: Voor de stage zijn twee varianten ontwikkeld:

1. De 'klassieke' stage. Tijdens de stageperiode ondersteunt de student de speeltuinvereniging in hun dagelijkse werkzaamheden.
2. Een 'zomerprogramma' stage. Er wordt in een interdisciplinaire groep van een aantal studenten samen met betrokken vrijwilligers gewerkt aan een zomerprogramma met activiteiten voor een aantal speeltuinverenigingen.

Nu al werken verschillende speeltuinverenigingen en BSW samen met onderwijs. Door te werken met nieuwe, alternatieve stagevormen, willen we de inzet van jongeren voor de speeltuinen intensiveren. De alternatieve stagevormen kunnen worden ontwikkeld naar gelang de behoeften en ideeën van de jongeren en onderwijsinstellingen.

Actie

Wij verkennen of het Wellant college, het Zadkine en het Albeda college meer willen samenwerken op het gebied van stages en ontwikkelen nieuwe stagevarianten.

3.3 Veilig, gezond en positief klimaat

Een veilig, gezond en positief klimaat is een basisvoorwaarde voor de speeltuinvereniging. Een gastvrije ontvangst door vrijwilligers en beheerders draagt bij aan een positief klimaat bij de speeltuinvereniging. Hoe worden de gasten ontvangen, hoe worden de kinderen en ouders aangesproken? Wordt er gezorgd voor een prettig pedagogisch klimaat? Dit alles is van invloed op de ervaring van de bezoekers van de speeltuinvereniging.

Wij stimuleren de speeltuinverenigingen huisregels op te stellen onder meer rondom: alcohol, roken, gedrag en gezonde voeding in de speeltuin en trainingen te volgen die bijdragen aan een positief (pedagogisch) klimaat. Kinderen moeten kunnen spelen in een rookvrije

omgeving en alcohol moet beperkt worden. Alcohol mag onder voorwaarden worden toegestaan wanneer de speeltuin gesloten is voor kinderen. Met een pilot slaan we de handen ineen met het programma LekkerFit! om gezonde voeding te stimuleren bij de speeltuinen.

Acties

- Met de verenigingsconsulent stimuleren we speeltuinen om huisregels op te stellen omtrent een gezond leefklimaat.
- Bij de speeltuinverenigingen Binnenste Buiten en Bodelo starten wij in samenwerking met LekkerFit! de pilot: De gezonde kantine!

**Toekomstperspectief
niet vitale
speeltuinvereniging.**

Rotterdam heeft 56 speeltuinverenigingen. Een gegeven waar we trots op zijn. Vitale en toekomstbestendige speeltuinverenigingen zijn van meerwaarde voor de wijk door samen te werken met wijkpartners, open te staan voor buurtinitiatieven en de deuren van de speeltuinvereniging open te stellen voor nieuwe activiteiten.

Tegelijkertijd concluderen we dat er momenteel drie speeltuinverenigingen niet vitaal zijn. Niet vitale speeltuinverenigingen ontvangen in 2022 geen subsidie meer. De speeltuinverenigingen kunnen hierdoor niet langer voortbestaan. We willen dat kinderen hun speelplek niet verliezen. Sterker nog, we willen dat meer kinderen de gelegenheid krijgen om buiten te spelen. Wij gaan op zoek naar een toekomstbestendige oplossing voor de speelvoorziening die aansluiting vindt bij de behoeften van de wijkbewoners.

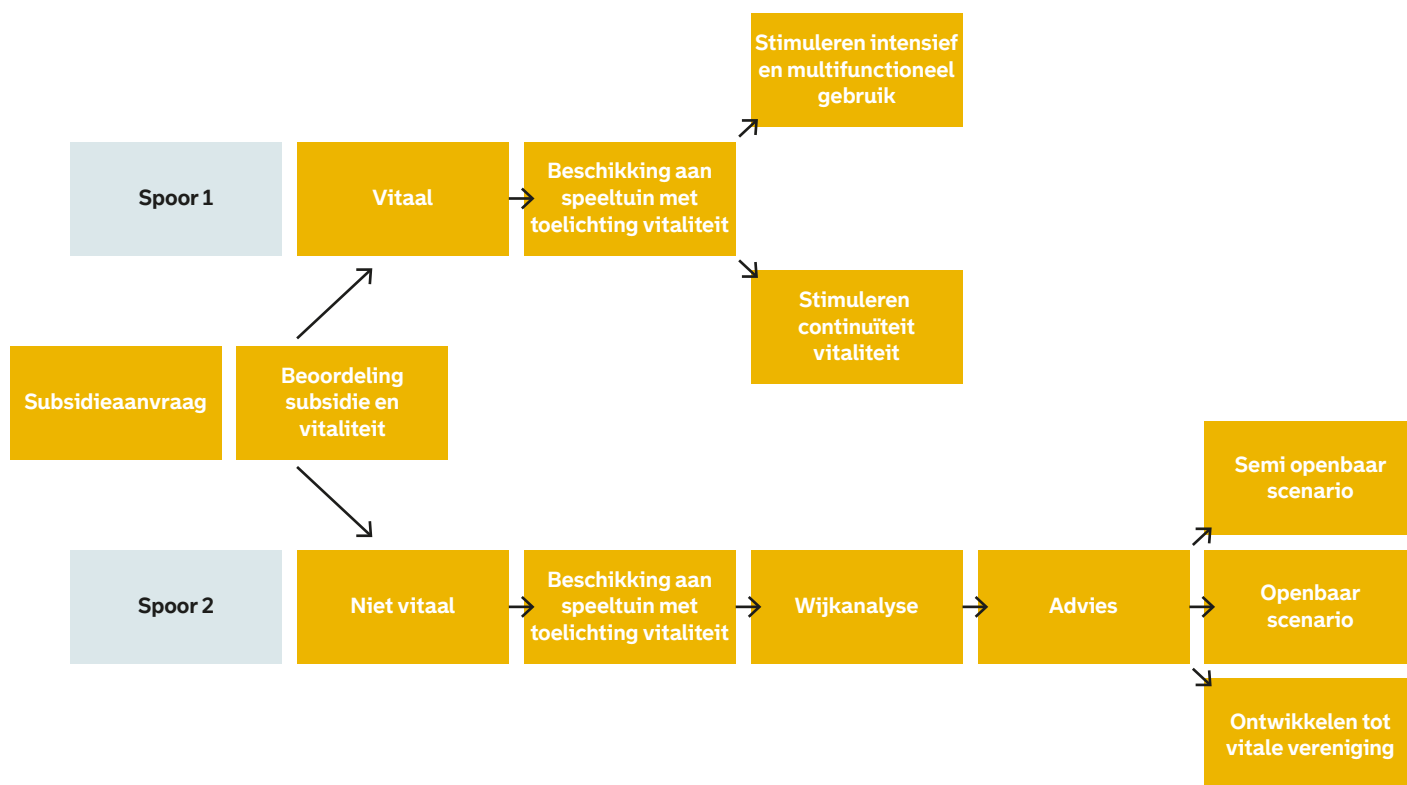
Bij de jaarlijkse beoordeling van de subsidieaanvraag van speeltuinen wordt getoetst of een speeltuinvereniging voldoet aan de criteria voor vitaal. Deze criteria staan opgenomen in het subsidiekader 'Nadere regels subsidiëring speeltuinen gemeente Rotterdam 2018'.

De beoordeling vindt plaats op basis van een toetsing van de vitaliteitscriteria. Vanuit dit moment ontstaan er twee sporen: Vitaal of Niet vitaal. Het volgende schema geeft aan welke stappen worden gezet voor de vitale en voor de niet vitale speeltuinverenigingen.

Spoor 1: Vitaal

Wanneer de speeltuinvereniging aan de criteria voldoet, ontvangt zij de subsidie voor het komende jaar. Wij stimuleren de vitale speeltuinverenigingen zich te ontwikkelen op het gebied van vitaliteit en intensiever en multifunctioneel gebruik. Wij willen leren van de goede voorbeelden van verenigingen en hun kennis en aanpak delen met andere verenigingen.

Afbeelding 2 Het spoorboekje

Afbeelding 3 De Wijkanalyse

Spoor 2: Niet vitaal

Wanneer de speeltuinvereniging niet aan de vitaliteitscriteria voldoet, wordt de speeltuin aangemerkt als niet vitaal. Als de speeltuinvereniging op korte termijn alsnog kan voldoen aan de vitaliteitscriteria, dan maken we hier duidelijke afspraken met de speeltuinvereniging over. Als dit niet het geval is, start de gemeente een wijkanalyse.

In de wijkanalyse onderzoeken wij het functioneren van de speeltuinvereniging, brengen het aantal bezoekers, de kinderactiviteiten en de nabijgelegen speel- en sportvoorzieningen in kaart. Wij kijken naar de organisatie van de speeltuinvereniging, zijn er voldoende vrijwilligers en hoe is de taakverdeling. In gesprek met de speeltuinvereniging en (wijk)partners worden de kansen die er liggen voor een nieuw perspectief voor de toekomst besproken. De vaste subsidie voor de speeltuinvereniging stopt. Tijdens het proces van opstellen en uitvoeren van de wijkanalyse kan een tijdelijke subsidie worden verstrekt voor de lopende kosten.

Wij vragen advies over de wijkanalyse aan de gebiedscommissies, wijkraden en/of wijkcomités. Bij een omvorming van een speeltuin naar bijvoorbeeld een openbare speelplek maken wij bij de uitwerking gebruik van de input van kinderen. Na reactie op het advies, worden de toekomstscenario's nader onderzocht op haalbaarheid en meest geschikte uitgangspunten voor de kinderen in de wijk.

In 2021 zijn drie speeltuinverenigingen niet vitaal. Het lukt deze speeltuinen niet de basis op orde te krijgen en te voldoen aan de criteria voor vitale speeltuinen. Met deze drie speeltuinen zijn wij in gesprek over een passend perspectief voor de toekomst.

Speeltuin Pendrecht 7 heeft een ongunstige ligging aan de rand van de wijk en is moeilijk vindbaar. De speeltuinvereniging heeft geen leden en trekt al langere tijd weinig bezoek van kinderen. Ook op bestuurlijk en financieel vlak heeft de vereniging de basis niet op orde. De speeltuin beschikt over 0,5 fte toezichthouder. Bij het wijkcomité Pendrecht is advies gevraagd over de mogelijkheden voor de toekomst van deze speeltuin. Een optie is sluiting van de speeltuin en het versterken van de openbare speelplekken in de buurt.

Speeltuin Charlois heeft moeite met het realiseren van de openstelling. Daarnaast heeft het op bestuurlijk en financieel vlak de basis niet op orde. De speeltuin beschikt over 0,5 fte toezichthouder. De speeltuinvereniging krijgt te maken met gebiedsontwikkeling op een deel van het speelterrein. In samenhang met deze gebiedsontwikkeling worden opties voor een toekomstige omvorming van deze speeltuin uitgewerkt.

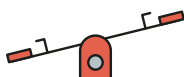
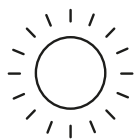
Speeltuin Millinx heeft geen leden en heeft op bestuurlijk vlak de basis niet op orde. De speeltuinvereniging heeft problemen met het openstellen van de speeltuin. De speeltuin heeft geen toezichthouder en wil ook geen toezichthouder. De speelplek is erg belangrijk voor de buurt. Hierdoor is omvorming naar een openbare speelplek een optie. De speeltuin ligt naast een basisschool en een Huis van de Wijk. Ook samenwerking met welzijn is een goede mogelijkheid voor de toekomst.

Doelstelling 2:

Speeltuinverenigingen
ontwikkelen zich tot
toekomstbestendige
speeltuinen.

Ruimere openstelling.

Geen kinderen meer voor een gesloten hek en meer Rotterdamse kinderen in de speeltuinen! Dit is het doel wat we voor ogen hebben. We willen dat Rotterdamse speeltuinverenigingen ruimere openingstijden gaan hanteren die aansluiting vinden bij de behoeften van de kinderen. Waar dit mogelijk is gaan we semi-openbare en openbare vormen van openstelling invoeren. Zo kunnen meer kinderen vaker gebruik maken van de speelplek. Het is belangrijk dat speelplekken in het weekend op beide dagen gebruikt kunnen worden.

Wij gaan speeltuinverenigingen ondersteunen bij het realiseren van ruimere openstelling, we gaan nieuwe modellen invoeren voor semi-openbare openstelling en we stimuleren speeltuinverenigingen om in samenwerking met de wijkpartners de openstelling van de speeltuin uit te breiden.

Acties

- De speeltuinverenigingen krijgen ondersteunen bij het realiseren van ruimere openstelling.
- De speeltuinverenigingen worden gestimuleerd om in samenwerking met de wijkpartners de openstelling van de speeltuin uit te breiden.

De speeltuin Taka Tukaland in Zevenkamp is ingericht voor samen spelen door kinderen met en zonder beperking. Het is een bijzondere speeltuin die door de welzijnsinstelling Buurtwerk wordt beheerd. De meerwaarde van de speeltuin wordt vergroot waarbij verschillende scenario's worden uitgetest zoals (semi) openbare openstelling, het opzetten van activiteiten op het gebied van Natuur- en Milieueducatie en ruimte bieden aan welzijnsactiviteiten in samenwerking met de Huiskamer van de Wijk. Zo komen er meer kinderen en andere wijkbewoners in de speeltuin.

5.1 Verruiming van openingstijden

In het actieprogramma staat het semi-openbare model. In dit model blijft de speeltuinvereniging actief in de speeltuin. Buiten de reguliere openingstijden van de speeltuinvereniging is de speeltuin openbaar toegankelijk. Zo kunnen kinderen vaker gebruik maken van de speeltuin. De kinderen kunnen op de zaterdag en zondag komen spelen, maar ook in de avonden in de zomer. Spelen kan onder toezicht van een volwassene, zoals de ouder, plaatsvinden.

Actie

Twee speeltuinen doen mee aan een pilot waarbij de semi-openbare opening in de praktijk wordt gebracht. We onderzoeken wat werkt en delen de bevindingen met andere speeltuinen en kijken zo per jaar hoe we dit kunnen uitbreiden.

5.2 Weekendopenstelling

Het weekend is bij uitstek de tijd om naar de speeltuin te gaan. Niet alle speeltuinverenigingen zijn in het weekend geopend. Dit is een gemiste kans. Er zijn 42 speeltuinverenigingen die in het weekend minimaal een dagdeel zijn geopend. Dit is merendeel van de speeltuinverenigingen. Wij willen de goede voorbeelden van deze speeltuinen verzamelen en ter inspiratie delen met de andere speeltuinverenigingen.

Als volgende stap nemen we de weekendopenstelling op als voorwaarde in de subsidieregeling voor speeltuinen. Dit doen we via een ingroeimodel. We zorgen ervoor dat de speeltuinen handvatten krijgen om deze openstelling op zaterdag en/of zondag te kunnen realiseren.

Actie

De openstelling op zowel zaterdag als zondag wordt als voorwaarde opgenomen in de subsidieregeling voor speeltuinen.

In Rotterdam hebben we het project de blauw-groene schoolpleinen. De schoolpleinen zijn na schooltijd opengesteld, waardoor er kinderen kunnen spelen. De scholen zien een positievere naamsbekendheid en vormen een prominente buurtfunctie. Kinderen ervaren een groter verantwoordelijkheidsgevoel voor hun omgeving.

5.3 Inzet sociale media

De kracht van sociale media draagt bij aan de vindbaarheid en het imago van de speeltuinverenigingen. Het is niet altijd gemakkelijk informatie te vinden over de openingstijden en de activiteiten van de speeltuinverenigingen.

Actie

Met de inzet van de verenigingsconsulent bepalen we wat een passend sociaal medium is dat bijdraagt aan de vindbaarheid en bereikbaarheid van de speeltuinen. Er komt een trainingsaanbod voor speeltuinverenigingen en het gebruik van sociale media.

5.4 Toegankelijkheid - Samen spelen door kinderen met en zonder beperking

Rotterdam is aangesloten bij het landelijk SamenSpeel-Akkoord. Wij onderschrijven het belang van samen spelen door kinderen met en zonder een beperking. Met de speeltuinverenigingen gaan wij verschillende stappen zetten. De fysieke aanpassing van het speel-terrein en de speeltoestellen is de eerste stap. De twee speeltuinen Reyeroord in IJsselmonde en Taka Tukaland in Zevenkamp zijn volledig ingericht als toegankelijke speeltuinen. Met Stadsontwikkeling en Stadsbeheer is afgesproken dat bij vervanging van speeltoestellen de komende jaren steeds meer toestellen worden geplaatst die geschikt zijn voor kinderen met een beperking. Dit gaat in overleg met de besturen van de speeltuinverenigingen. Het vergroten van de sociale toegankelijkheid en de vindbaarheid is de volgende stap. Kinderen met een beperking en hun ouders moeten zich welkom voelen in de speeltuin. De speeltuinvereniging moet weten welke activiteiten geschikt zijn voor het samen spelen. Dit vraagt om goede contacten tussen de speeltuinvereniging, de scholen en organisaties waar kinderen met een beperking en hun ouders gebruik van maken. Bij NUSO gaat een landelijk informatiepunt van start waar speeltuinverenigingen terecht kunnen voor informatie en deskundigheidsbevordering over de toegankelijkheid van speeltuinen.

Acties

- Speeltuinen stimuleren om gebruik te maken van het landelijke informatiepunt dat in het kader van het SamenSpeelAkkoord voor speeltuinen bij NUSO in het najaar 2021 van start gaat. Speeltuinen kunnen hier terecht voor informatie en voor deskundigheidsbevordering.
- Met twee speeltuinverenigingen starten wij in 2022 een pilot waarin wij, samen met verschillende partners, de speeltuinvereniging toegankelijker maken. De pilot wordt gespitst op de sociale toegankelijkheid, de vindbaarheid van de speeltuin en op activiteiten die samenspelen stimuleren.

SportMEE heeft in samenwerking met de Speeldernis en het jeugdcultuurfonds de pilot 'De Speeldernis Club'. Deze club is voor kinderen met een lage sociaal-economische status en/of met een beperking in de leeftijd van 6 tot en met 12 jaar. Deze pilot is eind mei gestart en wordt één keer per week, anderhalf uur gehouden. De kinderen krijgen iedere week een ander natuur-thema met bijbehorende opdrachten onder begeleiding van twee medewerkers van de Speeldernis. De medewerkers van SportMEE voorzien hen van tips hoe zij het beste kunnen omgaan met de kinderen. Ook heeft SportMEE de Speeldernis ondersteund in het organiseren van allerlei randvoorwaardelijke zaken, waardoor dit tot stand heeft kunnen komen. De kinderen zijn dolenthousiast over dit initiatief. Wanneer de pilot succesvol is, wordt dit standaard binnen de programmering opgenomen.

5.5 Herinrichting en flexibele inrichting van speeltuinen

De speeltuin van de toekomst sluit aan bij de behoeften van de wijkbewoners. Er is ruimte voor een gevarieerde programmering van activiteiten voor bestaande en nieuwe doelgroepen. Wijkbewoners en kinderen uit de buurt worden betrokken bij de (her)inrichting van de speeltuin.

Bij de herinrichting van de speeltuin wordt gekeken naar de demografische ontwikkelingen van de wijk. Een toekomstbestendige speeltuinvereniging groeit hierin mee. We starten de pilot 'Plug & Play'. Hierbij blijft de ondergrond liggen en kan het speeltoestel eenvoudig worden omgewisseld.

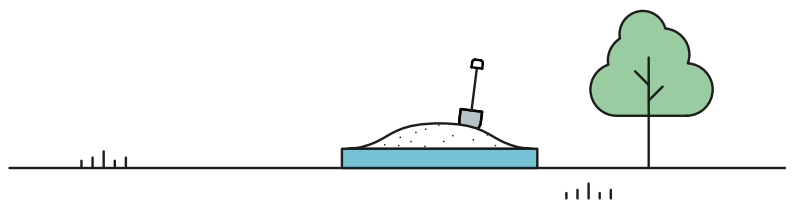
Tijdens de (her)inrichting van pilotspeeltuin onderzoeken wij de behoeften van de wijk. We monitoren of de inrichting van de speeltuin nog past bij de daadwerkelijke behoeften of dat een aanpassing van de speeltoestellen nodig is naarmate kinderen ouder worden. Zo groeit de speeltuin mee met de wijk.

Acties

- Actief betrekken van kinderen en wijkbewoners bij de (her)inrichting van de speeltuinen. Hiervoor stellen wij samen met Stadsbeheer en Stadsontwikkeling een protocol op.
- We starten de pilot Plug & Play in 2022.

**Intensiever
gebruik van
de speeltuin.**

Er zijn veel mogelijkheden voor een intensiever gebruik van speeltuinen. Nieuwe activiteiten, nieuwe doelgroepen en nieuwe vormen van samenwerking. Zo krijgt de speeltuinvereniging een grotere maatschappelijke meerwaarde voor de wijk.

We stimuleren speeltuinen de samenwerking met (wijk) partners te zoeken. De speeltuinvereniging staat open voor welzijns- en jeugdactiviteiten. De activiteiten moeten aansluiting vinden bij de behoefte van de wijkbewoners en kunnen per wijk verschillen. Sportverenigingen kunnen gebruik maken van het sportveld van de speeltuin voor clinics en trainingen.

De kracht van de speeltuinverenigingen is het bieden van een uitdagende speelplek waar kinderen veilig kunnen spelen en iedereen zich welkom voelt. We zien ontwikkelingen op het gebied van het klassieke buitenspelen. Wij onderzoeken of de inzet van nieuwe vormen van buitenspelen zoals Esports en gaming bijdragen aan de populariteit van de speeltuinvereniging, een nieuwe doelgroep kan aanboren en kan leiden tot extra vrijwilligers. House of Esports organiseert de Summer of E sports. Bij speeltuinverenigingen vertalen zij een aantal populaire digitale games naar de buitenruimte. Wij volgen dit en onderzoeken of Esports en gaming een aanvulling zijn voor de speeltuinverenigingen.

6.1 Speeltuin als brede ontmoetingsplek in de buurt

De speeltuin is meer dan een plek waar kinderen komen spelen. Het is een plek waar buurtbewoners samenkomen en ontmoeten. De meeste speeltuinverenigingen beschikken over een verenigingsgebouw dat geschikt is voor diverse activiteiten. Wij stimuleren speeltuinverenigingen het verenigingsgebouw beschikbaar te stellen voor bijvoorbeeld: wijkactiviteiten, buurtinitiatieven, vergaderingen en welzijnsactiviteiten. Hiermee wordt de maatschappelijke meerwaarde van de vereniging vergroot, daarnaast genereert het inkomsten voor de speeltuin waarmee zij weer extra activiteiten kunnen uitvoeren.

Speeltuinvereniging Crooswijk gaat actief de samenwerking aan met de naastgelegen basisscholen. De speeltuinvereniging heeft een muziekspeeltoestel cadeau gekregen van Stichting Méér Muziek in de klas. Op het toestel kunnen diverse spellen worden gedaan. Daarnaast leent het toestel zich voor muzieklessen. De naastgelegen Talmaschool gaat voor haar leerlingen muzieklessen in de speeltuin organiseren. De speeltuinvereniging gaat in gesprek met andere scholen om dit aanbod uit te breiden. Zo krijgt de speeltuinvereniging een extra functie!

Speeltuin de Middenstip ligt midden in de wijk Feijenoord. De Middenstip wil graag nog meer activiteiten voor buurtbewoners in de speeltuin organiseren. Om dit te bereiken werkt de Middenstip samen met veel buurtinstellingen. De activiteiten zijn bedoeld voor jong en oud en richten zich op talentontwikkeling, weerbaarheid, creativiteit, Esports en ontmoeting. Met de Middenstip gaan we een pilot voor multifunctionele activiteiten uitwerken om te leren hoe je buurtactiviteiten en buurtinstellingen aan de speeltuin kan binden.

Afstemming welzijn, wijkprogrammering en overige actiepunten

In de welzijnsaanbesteding zijn de speeltuinen opgenomen als samenwerkingspartner voor de welzijns partij(en). De programmering van welzijnsactiviteiten wordt afgestemd met de verschillende aanbieders op het gebied van sport, cultuur en spelen. Hierdoor ontstaat er een gevarieerd aanbod. Deze afstemming geldt in het bijzonder voor het kinderwerk dat weer terugkomt in het welzijn. Het is van belang dat speeltuinverenigingen hier goed op aansluiten door mee te doen in de wijkprogrammering en zich open te stellen voor de samenwerking met het kinderwerk. De speeltuingebouwen kunnen ruimte bieden aan activiteiten vanuit welzijn en vanuit de buurt. Een aantal speeltuinen werkt al samen met Huizen van de Wijk.

Wij gebruiken de ervaringen van deze speeltuinen om andere speeltuinverenigingen te inspireren.

Actie

Met de nieuwe aanbesteding welzijn ontstaan er kansen voor meer kinderactiviteiten en ontmoetingen in de speeltuin. We stimuleren de speeltuinverenigingen mee te doen met de wijk-programmering en samen te werken met het kinderwerk.

Speeltuinvereniging de Torteltuin opent haar deuren voor Social Trial Rotterdam. Hier wordt onderzocht welke vorm van professionele ondersteuning nodig is om mensen met dementie te ondersteunen in het dagelijkse leven. In het komende jaar volgen wij deze speeltuinvereniging en de activiteiten. We volgen of de samenwerking succesvol is. Bij goed resultaat stimuleren we de koppeling van meer welzijnsactiviteiten aan speeltuinverenigingen.

6.2 Speeltuin als multifunctionele sport- en speelplek

Sport, scouting en spel liggen in elkaars verlengde. Door sport- en scoutingactiviteiten in de speeltuin aan te bieden ontstaat er een ruimere en meer gevarieerde programmering die aantrekkelijk is voor een bredere doelgroep. Verschillende speeltuinverenigingen beschikken over een sportveld dat intensiever gebruikt kan worden. Er zijn genoeg mogelijkheden om sport-aanbieders, scoutinggroepen en speeltuinverenigingen aan elkaar te koppelen.

Acties

- We ondersteunen de pilotspeeltuinvereniging het Noorden en monitoren de voortgang.
- We brengen in kaart welke speeltuinverenigingen over een sportveldje op of naast het terrein beschikken. Met de Rotterdamse scoutingverenigingen en met Rotterdam Sportsupport verkennen we de mogelijkheden voor samenwerking tussen sport, scouting en speeltuinen.

Speeltuinvereniging Het Noorden aan de Noorderkanaalweg is een goed voorbeeld van een multifunctionele sport- en speelplek. De speeltuinvereniging is beheerder van het tussengelegen sport- en speelveld waar ook Scouting Calandtroep en Skadi roeivereniging gebruik van (kunnen) maken. Met deze drie verenigingen is afgesproken dat zij gezamenlijk activiteiten voor de verenigingen en voor de wijkbewoners organiseren en waar nodig elkaar ondersteunen. Het initiatief is afkomstig vanuit de verenigingen en richt zich in eerste instantie op gezamenlijke activiteiten voor de buurt. Het komende jaar volgt de gemeente de voortgang van deze samenwerking en ondersteunt de speeltuinvereniging waar nodig. We monitoren of de intensieve samenwerking leidt tot meer activiteiten voor de leden en voor de buurtbewoners.

6.3 Groene speeltuin

De gemeente Rotterdam gaat voor groen: ook in de speeltuinen. Door speeltuinverenigingen groen(er) in te richten wordt een plek gecreëerd waar kinderen in aanraking komen met de natuur, bijvoorbeeld in een moestuin. Hier leren kinderen hoe gewassen groeien en komen ze in aanraking met gezonde voeding. Een groene speeltuin biedt meer perspectief voor sport en recreatie. Daarnaast zijn groene speeltuinen een goede plek voor het in de praktijk brengen van duurzaamheid en natuur- en milieueducatie.

Actie

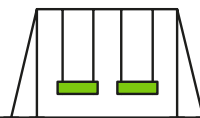
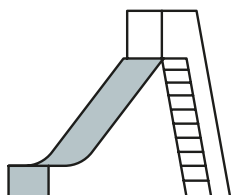
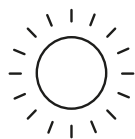
Bij de herinrichting van speeltuinen wordt een groene uitstraling en natuurlijk spelen nagestreefd. Wij maken afspraken met Stadsbeheer en SO vastgoed over de toekomstige (her)inrichting van de speeltuinen. De speeltuin Hillesluis wordt in het najaar 2021 volgens dit principe ingericht.

De speeltuin Het Lage Land is een duurzame speeltuin. Het bestuur van de speeltuinvereniging zet zich in om samen met de gebiedsorganisatie, Stadsbeheer en Stadsontwikkeling de speeltuin stap voor stap duurzaam in te richten. De speeltuin geeft voorlichting aan de buurtbewoners over duurzame maatregelen. Het goede voorbeeld van deze speeltuinvereniging wordt actief aan andere speeltuinen overgedragen.

De speeltuin Pietje Bell ligt in het Prinsenpark in Prinsenland. Het is een bijzondere speeltuin die door de welzijnsinstelling Buurtwerk wordt beheerd. De speeltuin ligt nu afgezonderd van de andere voorzieningen op het gebied van sport, spelen en welzijn in het park. Er wordt een nieuwe visie voor het Prinsenpark opgesteld waarbij ook gekeken wordt naar de mogelijkheden om de speeltuin op een andere manier te positioneren. Hierdoor ontstaat er een betere samenwerking in het park en kunnen meer kinderen de speeltuin bezoeken.

Financieel kader.

In dit uitvoeringsprogramma werken we het, in 2020 vastgestelde, Actieprogramma Speeltuinen uit. Het bestaande budget is het uitgangspunt en blijft hiervoor in stand. We willen de beschikbare middelen zo optimaal mogelijk inzetten zodat we het spelen door kinderen in de stad nog beter kunnen faciliteren.

Er wordt een eenmalige financiële impuls gegeven om het buiten spelen steviger neer te zetten, door ruimere openstelling in de praktijk te brengen en speeltuinen intensiever te gebruiken. Speeltuinen die open zijn op tijden dat kinderen (en hun ouders) hier de grootste behoefte aan hebben, bijvoorbeeld de woensdagmiddag en in het weekend.

We zetten in om speeltuinen beter toegankelijk te maken voor kinderen met een beperking. Dit kan financieel voor een belangrijk deel binnen de vervangingsinvesteringen voor speeltoestellen worden opgevangen.

In eerste instantie geldt het financieel kader voor een periode van 1,5 jaar. Na een jaar evalueren wij de start en de behaalde resultaten en maken wij afspraken over het vervolg. Voor ondersteuning bij de uitwerking van de pilots en acties uit het Uitvoeringsprogramma Speel-
tuinverenigingen willen we twee verenigingsconsulenten subsidiëren voor een periode van 1,5 jaar. Voor de pilots, acties en ondersteuning door verenigingsconsulenten is een budget beschikbaar van maximaal € 250.000. Ook deze inzet zal na afloop van deze periode worden geëvalueerd.

Speel-
tuinverenigingen die vitaal zijn en goed functioneren kunnen rekenen op subsidie.

Speel-
tuinverenigingen die zich extra inspannen komen in aanmerking voor de zogenoemde plus subsidie. Dit is opgenomen in de subsidieregeling 'Nadere regels subsidiëring speeltuinen gemeente Rotterdam 2018'.

We willen speeltuinen echter ook een helder toekomstperspectief bieden. Voor speeltuinen die niet vitaal of kansrijk zijn en waar geen verbetering van hun kwetsbare positie te verwachten is, zoeken wij een andere oplossing voor de toekomstige vormgeving. Bij omvorming van speeltuinen wordt gekeken naar een benodigde aanpassing van de inrichting van het speelterrein, waarbij ook een inbreng vanuit de gebiedscommissies en kinderen uit de buurt wordt meegenomen.

Als voor de oplossing wordt gekozen om bijvoorbeeld de hekken weg te halen, wordt het speelterrein een openbare speelplek. Stadsbeheer wordt verantwoordelijk voor het beheer. Dit op basis van een eenmalige aanpassing van de speeltuin (nul-beurt), waardoor het speelterrein geschikt wordt gemaakt om te beheren als openbare plek. De beheerkosten voor deze openbare speelplek worden opgenomen in een beheerparagraaf. De benodigde middelen worden aan Stadsbeheer beschikbaar gesteld. Deze beheerparagraaf heeft voor iedere speelplek een verschillende uitkomst afhankelijk van de inrichting van de speelplek.

Wanneer er, door het openbaar maken van een speeltuin, middelen vrijkomen dan investeren we deze middelen weer in buiten spelen. Deels door inzet op de acties uit dit uitvoeringsprogramma zodat we speeltuinen vitaal maken en houden en deels door middelen aan de wijk beschikbaar te stellen. Voorstellen voor besteding van deze vrije ruimte uit de wijk zijn welkom. De gebiedscommissies, wijkraden en wijkcomités kunnen het op zich nemen om te inventariseren welke behoeften er in de wijk liggen.

Wij sluiten in deze systematiek aan op de werkwijze bij welzijn waarbij een deel van de gelden als vrije ruimte voor initiatieven uit de wijk apart worden gehouden.

Niet vitale speel-
tuinverenigingen.

De financiële gevolgen van de omvorming van niet vitale speeltuinen Pendrecht 7, Charlois en Millinx zijn afhankelijk van de keuze voor opties voor de toekomst voor deze speeltuinen zoals, omvorming tot openbare speelplek of vitalisering van de speel-
tuinvereniging. De verschillende opties hebben zeer uiteenlopende financiële gevolgen. Bij een omvorming van niet vitale speeltuinen naar openbare speelplekken gaan wij middelen herinvesteren in de wijken. Wij streven naar een bedrag van €10.000 per wijk.

Verder traject.

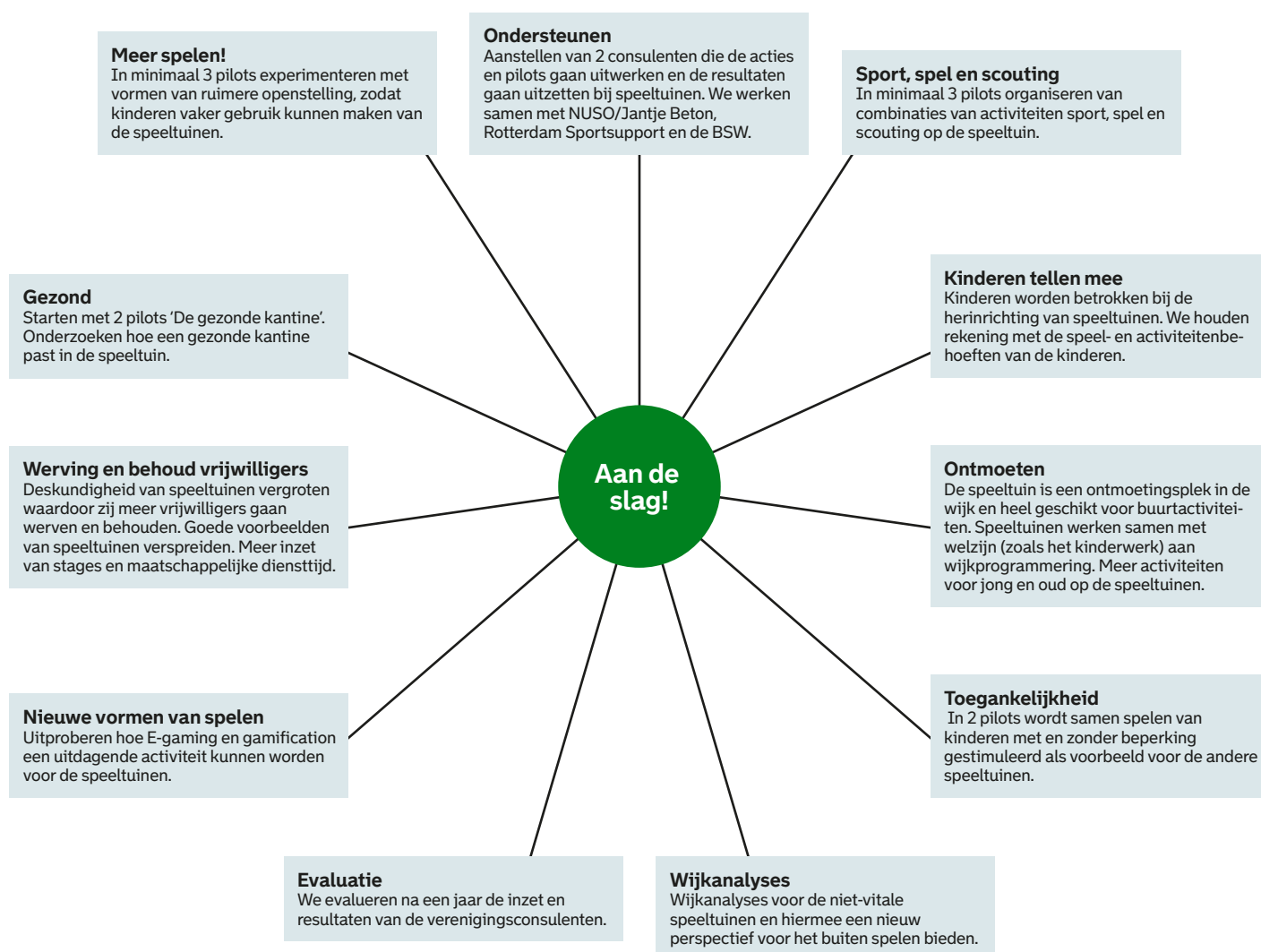

Het uitvoeringsprogramma roept op tot doorontwikkelingen van speeltuinverenigingen, zodat zij ook in de toekomst hun meerwaarde voor de wijken behouden en kunnen versterken. De werkelijke veranderslag zal uiteindelijk uit verenigingen zelf moeten komen. Dit stimuleert en ondersteunt de gemeente Rotterdam.

In samenwerking met de NUSO, BSW en Rotterdam Sportsupport bieden wij gericht deskundigheidsbevordering en ondersteuning aan die aansluit bij de behoefte van de speeltuinverenigingen. Ook gaan wij in gesprek met Rotterdamse onderwijsinstellingen over een toekomstige samenwerking en met de Brede Raad 010 over het creëren van meer toegankelijkheid in de speeltuinverenigingen. De doorontwikkeling naar toekomstbestendige speeltuinverenigingen vereist maatwerk. Wij blijven in contact met de wijkmanagers over de uitwerking van het uitvoeringsprogramma voor hun wijk.

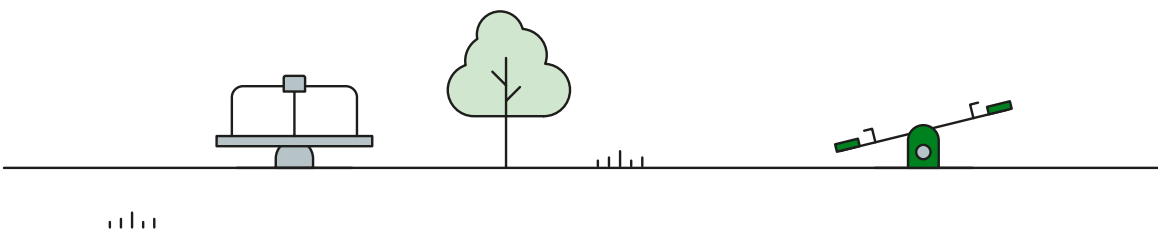
Sommige speeltuinverenigingen zijn al begonnen met een nieuwe manier van werken zoals het uitvoeringsprogramma beoogt. Dit zijn voorbeelden die wij zullen volgen en waarvan we de successen willen delen met de andere verenigingen zodat zij hun voordeel ermee kunnen doen. Daar waar nodig gaat de gemeente Rotterdam in samenwerking met de verenigingsconsulent en speeltuinen pilots vormgeven, uitvoeren en evalueren.

In het onderstaande overzicht geven wij samenvattend weer hoe wij aan de slag gaan!

Bijlage 1. Overzicht acties.

Acties algemeen

Acties

- Inventarisaties: behoeften opleidingsaanbod, openingstijden speeltuinen (ook in het weekend), beschikbaarheid sportveld
- Onderzoeken: vergroten vindbaarheid, optimaal gebruik social media
- Monitoren voortgang en delen succes ter inspiratie: alle goede voorbeelden en pilots

Acties specifiek

Acties

- Speeltuinen kunnen een goed voorbeeld vormen voor elkaar. Goede voorbeelden van speeltuinen die erin slagen voldoende vrijwilligers binnen te krijgen en te houden worden verzameld en deze goede voorbeelden worden uitgedragen bij andere speeltuinen.
- Goede voorbeelden van speeltuinen die erin slagen voldoende vrijwilligers binnen te krijgen en te houden worden verzameld en deze voorbeelden worden actief gedeeld met andere speeltuinen ter inspiratie.
- De verenigingsconsulenten stellen een pakket voor deskundigheidsbevordering samen met gebruikmaking van de expertise van BSW, NUSO, Rotterdam Sportsupport en Zorgzaam010. Hiermee worden de verenigingen ondersteund op het gebied van goed bestuur, penningmeesterschap en modernisering van het verenigingsmodel.
- Wij verkennen of het Wellant college, het Zadkine en het Albeda college meer willen samenwerken op het gebied van stages en ontwikkelen nieuwe stagevarianten.
- Het stimuleren van speeltuinen om huisregels op te stellen omtrent een gezond leefklimaat.
- Op twee speeltuinverenigingen Binnenste Buiten en Bodelo starten wij in samenwerking met LekkerFit! de pilot: De gezonde kantine!
- De speeltuinverenigingen krijgen ondersteunen bij het realiseren van ruimere openstelling.
- De speeltuinverenigingen worden gestimuleerd om in samenwerking met de wijkpartners de openstelling van de speeltuin uit te breiden.
- Twee speeltuinen doen mee aan een pilot waarbij de semi-openbare opening in de praktijk wordt gebracht.
- De openstelling op zowel zaterdag als zondag wordt als voorwaarde opgenomen in de subsidieregeling voor speeltuinen.
- Met de inzet van de verenigingsconsulent bepalen we wat een passend sociaal medium is dat bijdraagt aan de vindbaarheid en bereikbaarheid van de speeltuinen. Er komt een trainingsaanbod voor speeltuinverenigingen en het gebruik van sociale media.
- Speeltuinen stimuleren om gebruik te maken van het landelijke informatiepunt dat in het kader van het SamenSpeelAkkoord voor speeltuinen bij NUSO in het najaar 2021 van start gaat. Speeltuinen kunnen hier terecht voor informatie en voor deskundigheidsbevordering.
- Met twee speeltuinverenigingen starten wij in 2022 pilot waarin wij, samen met verschillende partners zoals de NUSO, de speeltuinvereniging toegankelijker maken. De pilot wordt gesplitst op de sociale toegankelijkheid, de vindbaarheid van de speeltuin en op activiteiten die samen spelen stimuleren.
- Actief betrekken van kinderen en wijkbewoners bij de (her)inrichting van de speeltuinen. Hiervoor stellen wij samen met Stadsbeheer en Stadsontwikkeling een protocol op.
- We starten de pilot Plug & Play.
- Met de nieuwe aanbesteding welzijn ontstaan er kansen voor meer kinderactiviteiten en ontmoetingen in de speeltuin. We stimuleren de speeltuinverenigingen mee te doen met de wijkprogrammering en samen te werken met het kinderwerk.
- We ondersteunen de pilotspeeltuinvereniging het Noorden en monitoren de voortgang.
- We brengen in kaart welke speeltuinverenigingen over een sportveldje op of naast het terrein beschikken. Met de Rotterdamse scoutingverenigingen en met Rotterdam Sportsupport verkennen de mogelijkheden voor samenwerking tussen sport, scouting en speeltuinen.
- We brengen in kaart welke speeltuinverenigingen over een sportveldje op of naast het terrein beschikken. Met de Rotterdamse scoutingverenigingen en met Rotterdam Sportsupport worden de mogelijkheden voor samenwerking tussen sport, scouting en speeltuinen verkend.
- Bij de herinrichting van speeltuinen wordt een groene uitstraling en natuurlijk spelen nagestreefd. Wij maken afspraken met Stadsbeheer en SO vastgoed over de toekomstige (her)inrichting van de speeltuinen. De speeltuin Hillesluis wordt in het najaar 2021 volgens dit principe ingericht.